

Det ærebe 8de kongevalgte Medlem (Andrø) anførte, at jeg havde taget hans Foredrag til Udgangspunkt for mine Betragtninger. Dette er fuldkomment rigtigt. Det ærebe Medlem var den Første, der havde udtalt sig imod Anlægget af de foreslaaede Jernbaner, og det var derfor ganske naturligt, at disse hans Ytringer ikke kunde blive uimodsagte, og navnlig saa det meget nær, at de Ytringer af ham, som den høitærebe Indenrigsminister ikke havde imødegaaet, bleve imødegaaede fra andre Sider. Jeg skal meget koldblodigt finde mig i, at det ærebe kongevalgte Medlem ikke vil tage noget Hensyn til mine Ytringer. Jeg haaber imidlertid, at de alligevel ikke have været uden Frugt.

Jeg stылber endnu at berigtige en Misforstaaelse, som det ærebe 5te Medlem for 2den Kreds (Haffner) gjorde sig stылbig i, idet han meente, at jeg havde udtalt mig imod at bevilge de store Summer, som Krigs- og Marineministeren vilde forlange i Anledning af Hærloven. Ved at eftersee Rigsdagstidenden vil man finde, at jeg tværtimod har fortrøstet mig til, at vi ville kunne bære disse Udgifter tilligemed de Udgifter, der i det Hele maatte blive en Følge af de foreslaaede Jernbaner.

Naar det ærebe 4de Medlem for Njøbenhavn (Lehmann) igaar meente, at jeg som ivrig Tilhænger af Frihandelen maatte være imod de foreslaaede bethdelige Udgifter til Jernbaner, da troer jeg, at han har opfattet Forholdet urigtigt. Jernbaner have netop det samme Formaal som Frihandel, nemlig at fremme det materielle Velvære, og Frihandel stræber paa ingen Maade hen til at forringe Statens Indtægter. Det er min fulde Overbeviisning, at selv om man gjør Forandringer i Toldbestatningen i Retning af Frihandel, vilde dog Statens Indtægter stige, væsentligt derved, at det materielle Velvære da vil udvilde sig, og at en større Skatteevne derved vil komme til stede. Men det er ganske det samme Princip, der leder mig til at anbefale Jernbaner.

Naar man endeligt i Finansministerens Udtalelser har villet finde en Grund til ikke at gaae ind paa de foreslaaede store Beføstninger, da maa jeg bemærke, at jeg ikke har kunnet opfatte hans Udtalelser saaledes. Den høitærebe

Finansministers Ytringer gif jo netop ud paa, at de Penge, hvorefter der her var Tale, ikke skulde tilveiebringes ved Skatter, men at det kun var Renten af dem, der, forsaavidt Banernes Indtægt ikke maatte være tilstrækkelig til at dække samme, skulde tilveiebringes paa saadan Maade. Han gjorde opmærksom paa, at dette ikke gjaldt om de allerfleste af de andre overordentlige Udgifter, der var Tale om at bevilge; disse vilde just medføre nye Skattepaalæg, medens Udgifterne til Jernbanerne vilde blive tagne af Reservecapitalen eller dække ved ny Gjæld, og kun for Renternes Vedkommende vilde blive tagne af Skatterne. — Jeg har saaledes ved Alt, hvad der er fremkommet, ikke paa nogen Maade følt mig rokket i den Overbeviisning, som jeg fra Først af har haft om, at det vilde være et overordentligt Gode for Landet i det Hele, om de heromhandlede Jernbaneanlæg bleve fremmede med den størst mulige Velvillie fra Thingets Side.

Udgang: Jeg maa tilstaae, at, naar jeg feer tilbage paa de Forhandlinger, der i dette og i det andet Thing ere førte om Jernbaneanlægene i Sylland, kan jeg just ikke sige, at de i det Hele paa mig have gjort noget glædeligt eller opbyggeligt Indtryk. Grunden dertil er ikke den, at de locale Interesser ganske vist have gjort sig gjældende og have maattet gjøre sig gjældende under dem — thi jeg kan paa ingen Maade ansee de locale Interesser for uberettigede, hvor der handles om Communicationsveie imellem bestemte Steder, og Spørgsmaalet bliver kun, om man har tillagt dem større Berettigelse, end de fortjente, thi denne maa og kan jo altid kun være relativ —, men Grunden til, at Indtrykket paa mig af disse Forhandlinger har været mindre godt, søger jeg deri, at det forekommer mig, som om disse Interesser have bredet sig noget vel vidt og endog have bragt andre ærebe Medlemmer, som dog maatte være mindre tilbøjelige til at repræsentere dem, til at løbe en Jernbanefart i deres Tanker, som har gjort det vanskeligt for den, der hverken er en Dædalus eller en Scarus, at følge med. Maaskee tør jeg som et enkelt Exempel paa denne Fart anføre den meget ærebe 1ste Landsthingsmand for 10de Kreds